

การลดคดีอาญาในกระบวนการยุติธรรมกับองค์กรพุทธตามหลักพุทธธรรม
Reducing Criminal Cases in the Justice Process and Council of
Buddhist Organizations According to Buddhist Principles

ณพลเดช มณีลังกา

Naphondet Manilanka

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Faculty of Law Thammasat University, Thailand

Email: naphondet.m016@outlook.com

Received: May 29, 2024

Revised: June 29, 2024

Accepted: June 30, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) การลดปริมาณผู้กระทำความผิดในครั้งแรกและกระทำความผิดซ้ำ และศึกษาความเป็นไปได้ในการนำมาประยุกต์ด้วยแนวคิดองค์กรพุทธศาสนาตามหลักพุทธธรรมเพื่อลดคดีอาญาในกระบวนการยุติธรรม 2) ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับต้นน้ำกลางน้ำปลายน้ำของกระบวนการยุติธรรมสู่การปรับใช้แนวคิดองค์กรพุทธศาสนาตามหลักพุทธธรรมมาช่วยลดปัญหาอาชญากรรมและลดจำนวนผู้ต้องขัง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ผู้พิพากษาศาลยุติธรรม 10 ราย พนักงานอัยการ 10 ราย ทนายความ 10 ราย ตำรวจ 10 ราย เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ 10 ราย ผู้ที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมทางศาสนา ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนา 10 ราย เจ้าอาวาส 10 ราย โรงเรียน ได้แก่ ผอ.โรงเรียนและครู 20 ราย วัยรุ่น 10 ราย และผู้ใหญ่ 10 ราย ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) การสร้างความเข้าใจและเห็นธรรมชาติของความผิดที่เกิดขึ้น การสนับสนุนให้ผู้กระทำความผิดได้รับการศึกษาและพัฒนาทักษะชีวิต ช่วยลดความเสี่ยงที่จะกลับมากระทำความผิดอีกครั้งในอนาคต 2) ส่วนใหญ่จะมีความเห็นเชิงบวกต่อการปรับใช้แนวคิดพระพุทธศาสนาตามหลักพุทธธรรมเพื่อลดปัญหาอาชญากรรมและลดจำนวนผู้ต้องขังเพราะเห็นคุณค่าและประโยชน์ที่มากมายในการใช้หลักพุทธธรรมในชีวิตประจำวันและการแก้ไขปัญหาทางสังคมต่าง ๆ ซึ่งสามารถสร้างผลกระทบที่ดีต่อสังคมและชุมชนในระยะยาว ดังนั้น การใช้หลักพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหาทางสังคมยังสามารถสร้างความเข้าใจและความเอื้อเฟื้อในชุมชน และช่วยสร้างสังคมที่มีสันติภาพและความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนในระยะยาวทำให้มีโอกาสลดปัญหาอาชญากรรมและลดจำนวนผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพในชุมชนและสังคมโดยรวม

คำสำคัญ: การลดคดีอาญา, กระบวนการยุติธรรม, องค์กรพุทธ, หลักพุทธธรรม

Abstract

This research article the objectives are to study 1. Reducing the number of first-time offenders and repeat offenders. and study the possibility of applying the concept of Buddhist organizations according to Buddhist principles to reduce criminal cases in the justice process. 2. Opinions of those involved in the upstream, middle and downstream levels of the justice process towards applying the concept of Buddhist organization according to Buddhist principles to help reduce crime problems and reduce the number of prisoners. It is qualitative research. Key informants are those involved in the justice process, including 10 judges of the Court of Justice, 10 prosecutors, 10 lawyers, 10 police, 10 correctional officers. Those involved in religious activities include 10 Buddhist office officials, 10 abbots, and 10 school abbots, including school directors. 20 schools and teachers, 10 teenagers and 10 adults used purposive selection methods. The tools used in the research are In-depth interviews, content analysis

The results of the research found that: 1. Creating an understanding and seeing the nature of the offense that occurred. Supporting offenders to receive education and develop life skills Helps reduce the risk of re-offending again in the future. 2. Most people tend to have a positive opinion on the application of Buddhist concepts according to Buddhist principles to reduce crime and reduce the number of prisoners. Because they see the great value and benefits of using Buddhist principles in daily life and solving various social problems. This can create a positive impact on society and communities in the long term. Therefore, using Buddhist principles to solve social problems can also create understanding and generosity in the community. and help build a society with sustainable peace and strength in the long term. This gives an opportunity to effectively reduce crime problems and reduce the number of prisoners in the community and society as a whole.

Keywords: Reducing Criminal Cases, Justice Process, Buddhist Organizations, Buddhist Principles

บทนำ

หากพิจารณาในอดีตสู่ปัจจุบัน สังคมไทยในอดีตมีความเอื้อเพื่อเกื้อกูลต่อกัน ในภาวะสังคมเมืองมีมากขึ้นประชาชนอยู่ห่างจากครอบครัวมากขึ้น การแก่งแย่งเพื่อให้ได้รับการศึกษา อาชีพการงานที่ดีมีมากขึ้น ประชาชนอยู่ห่างจากศีลธรรม และถูกกิเลสเข้าครอบงำ อาจส่งผลต่อคดีอาญาที่ประเทศไทยมีมากขึ้น ตามลำดับ จนมีคำว่า “คนล้นคุก” ที่เป็นคำที่สื่อว่าการใช้โทษของผู้ต้องขังการใช้โทษมากเกินไปจนปริมาณสถานที่

จองจำที่มีอย่างจำกัด ในปี พ.ศ.2566 ประเทศไทยมีผู้ต้องขังในเรือนจำถึง 2.6 แสนคน ซึ่งเป็นอันดับ 8 ของโลก เมื่อประเทศไทยมีผู้จำคุก 377 คนต่อประชาชน 1 แสนคน ซึ่งเรียกว่ามากเป็นอันดับที่ 15 ของโลก (World Prison Brief, 2023) ทั้งนี้ปรากฏว่าเรือนจำจำนวน 143 เรือนจำ มีความจุเพื่อรองรับผู้ต้องขังเพียง 2.3 แสนคน (International Federation for Human Rights และสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน, 2566) โดยมีผู้ต้องหาที่ถูกจำคุกด้วยคดีอาชญากรรมมากถึง 80 เปอร์เซ็นต์ สถานการณ์กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย(Criminal Process) เมื่อมีปริมาณคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลเป็นจำนวนมาก สะท้อนให้เห็นได้จากจำนวนสถิติคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลในแต่ละปี มีเป็นจำนวนมาก ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย

ทั้งนี้อาจมาจากเหตุปัจจัยหลายประการ อาทิ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม การเพิ่มจำนวนของประชากร ซึ่งปัจจัยดังกล่าวทำให้มีปริมาณการฟ้องคดีเพิ่มมากขึ้น การพิจารณาว่าด้วยงานราชทัณฑ์ซึ่งจัดเป็นหน่วยงานสุดท้ายในกระบวนการยุติธรรม แต่กระบวนการแรกตั้งแต่กระบวนการที่ทำให้ประชาชนอยู่ในศีลธรรม โดยเฉพาะศีล 5 อันเป็นจุดเริ่มต้นของกรอบของกฎหมาย และปฏิบัติตามกฎหมายยังถือว่าประเทศไทยยังไม่มีกรอบกฎหมายที่มาส่งเสริมและผลักดันอย่างเป็นรูปธรรม ที่จะส่งผลถึงงบประมาณการสร้างคนเพื่อให้คนอยู่ในคุณงามความดี จากพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของในหลวงรัชกาลที่ 9 ในตอนหนึ่งเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2512 ที่พระราชทานในวาระในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี "ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครที่จะทำให้ทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุข เรียบร้อยจึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดี ไม่ให้มีอำนาจไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้ (วิรัช จีระแพทย์, 2553) สิ่งนี้สื่อถึงในสังคมจะต้องมีสังคมแห่งคนดีที่มากกว่าคนไม่ดีและทำให้คนไม่ดีในบางส่วนกลับมาเป็นคนดีได้

อย่างไรก็ตามในหลักธรรมที่ได้บัญญัติไว้อยู่แล้วว่า หากประชาชนไม่ได้นำมาประพฤติ ก็มีอาจนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติให้คนอยู่ในศีลธรรม ก็เป็นเหตุและผลให้บุคคลมีความล่อแหลมต่อการประพฤติผิดได้อีกทั้งข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่ได้บัญญัติในภายหลังหากประชาชนไม่รู้ก็มีโอกาสการทำผิดอยู่เช่นเดิม หากจะให้ทุกคนเป็นคนดีได้จะต้องมีกระบวนการปฏิบัติ ในตอนหนึ่ง พระพุทธเจ้าตรัสว่า "ดูก่อนอานนท์! เธออย่าได้กล่าวอย่างนั้น ก็ความเป็นกัลยาณมิตรนี้ เป็นทั้งหมดของพรหมจรรย์ ดูก่อนอานนท์ ! ภิกษุผู้มีกัลยาณมิตร จักเจริญในอริยมรรคประกอบด้วยองค์ 8" ดูก่อนอานนท์ ข้อนั้น ความเป็นผู้มีมิตรดี มีสหายดี มีเพื่อนดี เป็นพรหมจรรย์ ทั้งสิ้นทีเดียวนั้น พึงทราบโดยปริยายฉันนี้ ด้วยว่าเหล่าสัตว์ผู้มีชาติเป็นธรรมดา ย่อมพ้นไปจากชาติ ผู้มีชราเป็นธรรมดา ย่อมพ้นไปจากชรา ผู้มีภริยาเป็นธรรมดา ย่อมพ้นไปจากภริยา ผู้มีโสกะ ปริเทวะ ทุกข์ โทมนัส และอุปายาส เป็นธรรมดา ย่อมพ้นไปจากโสกะ ปริเทวะ ทุกข์ โทมนัส และอุปายาส เพราะอาศัยเราผู้เป็นกัลยาณมิตร ดูก่อนอานนท์ ข้อนั้น ความเป็นผู้มี มิตรดี มีสหายดี มีเพื่อนดี เป็นพรหมจรรย์ ทั้งสิ้นทีเดียวนั้น พึงทราบโดยปริยายนี้แล (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2560) จากข้อความดังกล่าวการสร้างเป็นกัลยาณมิตร หมายถึง เพื่อนที่ดี ดังนี้แล้วการสร้างเพื่อนที่ดี สังคมมนุษย์มีความต้องโยงใยกันด้วยสังคม การสร้างเครือข่ายมีทำให้คนมีมาตรฐานแห่งความดีด้วยกัน ด้วยโครงข่ายความดี หรือ สมาองค์กรพุทธ

จึงมาเป็นบทบาทที่สำคัญที่จะทำให้ความดีที่เป็นหลักธรรมนำไปสู่การปฏิบัติจน บุคคลเป็นการกระทำความดีที่ต่อเนื่อง จนเรียกบุคคลนั้นคือคนดี

ทั้งนี้หลักธรรมต่าง ๆ ของพระพุทธศาสนา สภาองค์กรพุทธยังสามารถดำเนินการอื่น ๆ ที่ช่วยในการลดคดีอาญาได้ เช่น การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สภาองค์กรพุทธสามารถให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้สังคมมีจิตอาสา สภาองค์กรพุทธสามารถส่งเสริมให้สังคมมีจิตอาสา โดยการให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและผู้พิการ ซึ่งจะช่วยให้ผู้กระทำผิดสามารถกลับตัวกลับใจและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข สภาองค์กรพุทธสามารถมีส่วนร่วมในการลดคดีอาญาในกระบวนการยุติธรรมได้ โดยอาศัยหลักธรรมและแนวทางต่าง ๆ ของพระพุทธศาสนา ซึ่งจะช่วยสร้างสังคมที่ปลอดภัยและปราศจากอาชญากรรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการลดปริมาณผู้กระทำความผิดในครั้งแรกและกระทำผิดซ้ำ และศึกษาความเป็นไปได้ในการนำมาประยุกต์ด้วยแนวคิดองค์กรพุทธศาสนาตามหลักพุทธธรรมเพื่อลดคดีอาญาในกระบวนการยุติธรรม
2. เพื่อศึกษา ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับต้นน้ำกลางน้ำปลายน้ำ ของกระบวนการยุติธรรมสู่การปรับใช้แนวคิดองค์กรพุทธศาสนาตามหลักพุทธธรรมมาช่วยลดปัญหาอาชญากรรมและลดจำนวนผู้ต้องขัง

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานด้านจิตวิทยา

- บุคคลที่กระทำความผิดมักมีพื้นฐานทางจิตวิทยาที่อ่อนแอ ขาดสติสัมปชัญญะ ขาดความเข้าใจในคุณค่าของชีวิตและสังคมขาดความสำนึกผิดและขาดการยับยั้งชั่งใจ
- หลักพุทธธรรมสามารถช่วยพัฒนาจิตวิทยาของบุคคลให้เข้มแข็งขึ้น ช่วยให้มีสติสัมปชัญญะ เข้าใจในคุณค่าของชีวิตและสังคมมีสำนึกผิดและสามารถยับยั้งชั่งใจได้

ดังนั้น การนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการยุติธรรม จะช่วยให้บุคคลที่กระทำความผิดสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและลดโอกาสที่จะกระทำความผิดซ้ำได้

สมมติฐานด้านสังคม

- สภาพแวดล้อมทางสังคมมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมหรือยับยั้งการก่ออาชญากรรม สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบอาชญากรรม เช่น ความยากจน ปัญหาครอบครัว ยาเสพติด ความรุนแรงในครอบครัว เป็นต้น จะทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดมากขึ้น
- หลักพุทธธรรมสามารถช่วยสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ช่วยให้ผู้มีความคิดและการกระทำที่สร้างสรรค์ ช่วยลดปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่อาจนำไปสู่การก่อ

อาชญากรรม ดังนั้นการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการยุติธรรม จะช่วยให้สร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการลดคดีอาญาได้

สมมติฐานด้านกระบวนการยุติธรรม

- กระบวนการยุติธรรมในปัจจุบันมักเน้นการลงโทษผู้กระทำความผิดเป็นหลัก ซึ่งอาจไม่ได้ช่วยให้ผู้กระทำความผิดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและลดโอกาสที่จะกระทำความผิดซ้ำได้

- หลักพุทธธรรมสามารถช่วยปรับเปลี่ยนกระบวนการยุติธรรมให้มีความเน้นการฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเป็นหลักซึ่งจะช่วยให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับตัวกลับใจและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุข

ดังนั้น การนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการยุติธรรม จะช่วยให้กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพในการลดคดีอาชญากรรมได้

การทบทวนวรรณกรรม

แนวทางการลดคดีอาญาในกระบวนการยุติธรรมตามหลักพุทธธรรม

การลดคดีอาญาในกระบวนการยุติธรรมสามารถทำได้โดยการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ร่วมกับองค์กรพุทธ ซึ่งมีแนวทางดังนี้ คือ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาเพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงสาเหตุของอาชญากรรมและแนวทางการแก้ไขที่ยั่งยืน (United Nations Development Programme: UNDP, 1997) องค์กรพุทธมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม เช่น การให้คำปรึกษาและฟื้นฟูผู้กระทำความผิด รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิมนุษยชน และการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานตามแนวทางเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาจิตใจของคนในสังคมให้หลุดพ้นจากกิเลสและความทุกข์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการลดอาชญากรรม

แนวทางดังกล่าว จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาจิตใจของคนในสังคมให้หลุดพ้นจากกิเลสและความทุกข์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการลดอาชญากรรม จึงขอเสนอรายละเอียดตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการสาธารณสงเคราะห์

สำนักข่าวสร้างสุข (2565) ให้ความหมายการสาธารณสงเคราะห์ คือ การสงเคราะห์ เกื้อกูล พัฒนา บูรณาการ สร้างสรรค์ พัฒนาสังคมให้เกิดสันติสุขร่มเย็น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

พินิจ ลาภธนานนท์ (2562) กล่าวว่า พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชน มีบทบาทในการจัดระเบียบสังคมไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยพุทธศาสนามีบทบาทและหน้าที่ในการสร้างความมั่นคงทางสังคม รักษาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในสังคม และสามารถช่วยเหลือเครือข่ายเพื่อแก้ไขปัญหาของสังคมได้ ในด้านสาธารณสงเคราะห์ พุทธศาสนามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการช่วยเหลือและการให้บริการแก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ การดำรงอยู่และการเจริญของพุทธศาสนาสัมพันธ์กับประโยชน์ที่มีต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำหลักธรรมคำสอนไปใช้เพื่อเลือกทำในสิ่งที่ควรทำ และละเว้นในสิ่งที่ควรละเว้น รวมถึงการเน้นคุณธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เช่น การมีเมตตากรุณาให้ทุกคนรักใคร่และ

ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หากทุกคนประพฤติดี ปฏิบัติชอบ และมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ คนในสังคมจะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน.

สมชัย นันทาภิรัตน์ (2565) ได้เน้นถึงความสำคัญของการจัดบริการสาธารณะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยระบุว่าควรตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างครอบคลุมและมีคุณภาพ รัฐธรรมนูญปี 2540 และ 2550 รวมถึงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 ได้ขยายอำนาจหน้าที่และขอบเขตของบริการสาธารณะที่ท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ แผนการกระจายอำนาจยังได้ระบุถึงการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรูปแบบการจัดบริการสาธารณะที่ท้องถิ่น สามารถดำเนินการได้ แนวคิดการบริหารองค์กรตามหลักสากล ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม ซึ่งต้องใช้ทรัพยากรขององค์กร (6M's) อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และเกิดประโยชน์สูงสุด

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักการบริหารองค์กรแบบสากล (International Administration of Organization)

การบริหาร คือ กระบวนการในการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เป็นกลุ่มของกิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผน (Planing) การจัดองค์กร (Organizing) การสั่งการ (Leading Directing) หรืออำนวยการ และการควบคุม (Controlling) ซึ่งจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับทรัพยากรขององค์กร (6M's) เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และด้วยจุดมุ่งหมายสำคัญในการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลครบถ้วน นอกจากกิจกรรมการจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การตัดสินใจในการบริหารจัดการ การจัดการเชิงกลยุทธ์ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การบริหารกลุ่ม และการจัดการในสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศ (Schermerhorn, 1999) ได้นำเสนอว่ากระบวนการจัดการประกอบไปด้วย ขั้นตอนที่สำคัญอยู่ 4 ประการด้วยกัน คือ 1) การวางแผน (Planing) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การนำ (Leading) และ 4) การควบคุม (Control) มีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตามสภาพแวดล้อมขององค์กร ดังนั้นนักบริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมอยู่เสมอ เพื่อที่จะทำให้การบริหารงานขององค์กรเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุเป้าหมายขององค์กร (Fayol, 1949) ได้นำเสนอหลักการบริหาร 14 ประการ โดยย่ำว่าหลักการดังกล่าวมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับให้เข้ากับความต้องการได้ตลอดเวลา ข้อสำคัญอยู่ที่การเข้าใจวิธีการใช้หลักการเหล่านี้ซึ่งเป็นศิลปะที่จำเป็นต้องใช้สติปัญญา ประสบการณ์ การตัดสินใจ และการกำหนดสัดส่วนในการนำมาใช้หลักการ 14 ประการ มีดังนี้ การแบ่งงานกันทำ (Division of Work) อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) ความมีวินัย (Discipline) ความมีเอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of Command) ความมีเอกภาพในการอำนวยการ (Unity of Direction) ความสนใจของบุคคลต้องเป็นรองความสนใจของคนส่วนรวม (Subordination of Individual Interests to General Interests) การให้ผลตอบแทน (Remuneration) การรวมอำนาจที่ส่วนกลาง (Centralization) สายการบังคับบัญชา (Scalar Chain) คำสั่ง (Order) ความเสมอภาค (Equity) ความมั่นคงในหน้าที่การงาน (Stability of Tenure of Person) ความคิดริเริ่ม (Initiative) และ ความสามัคคี (Harmonious) Henri Fayol เสนอองค์ประกอบของการบริหาร (element of management) 5 ประการ เป็นหน้าที่ทางการบริหารที่รู้จัก

กันในเรื่อง POCCC (Sheldrake, 1996) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การวางแผน ซึ่งหมายถึงการกำหนดเป้าหมายในอนาคตและวิธีการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น การจัดองค์กรคือการแบ่งงานและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จขององค์กร การสั่งการคือการมอบหมายงานและการให้คำสั่งแก่ผู้ปฏิบัติงานการประสานงานหมายถึงการสร้างกลมกลืนและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพภายในองค์กรและการควบคุมซึ่งหมายถึงการตรวจสอบและการประเมินผลการดำเนินการขององค์กรเพื่อให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ (Gulick and Urwick, 1937) ได้เสนอแนวคิดกระบวนการบริหารงานเป็นลำดับ 7 ขั้นตอนและได้นำเอาตัวอักษรนำของแต่ละขั้นมาสร้างเป็นคำว่า POSDCORB ลำดับขั้นการบริหารงานมี 7 ขั้น ดังนี้ 1) การวางแผน (Planing) หมายถึง การวางแผนหรือการกำหนดการ ไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร 2) การจัดองค์กร (Organizing) หมายถึง การจัดแบ่งงานขององค์กรหรือของหน่วยงานเป็นหน่วยงานย่อย พร้อมทั้งวัตถุประสงค์ หน้าที่และความรับผิดชอบ 3) การจัดการเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง กระบวนการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาสู่หน่วยงาน 4) การอำนวยการ (Directing) การสั่งการและคำสั่งของผู้บริหารจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมขององค์กรหรือหน่วยงาน 5) การประสานงาน (Co-ordinating) หมายถึง การประสานงานระหว่างหน่วยงานหรือตำแหน่งที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร 6) การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติ และการประชาสัมพันธ์ขององค์กร และ 7) งบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การบริหาร งบประมาณ 2 ขั้นตอน คือ การจัดทำงบประมาณ และการดำเนินการใช้เงินเพื่อจัดซื้อหรือจัดจ้างตามงบประมาณที่ได้รับ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมาภิบาลในองค์กร (Good Governance)

ธรรมาภิบาล หมายถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ธรรมาภิบาลสากลนั้น กฎเกณฑ์ (nom) ที่วางระบบโครงสร้าง กระบวนการ และความสัมพันธ์ของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคม ในการบริหารจัดการเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของรัฐซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ชอบธรรมโดยให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน (รัชยา รัชมิจิตต์, 2555) ระบุว่าหลักธรรมาภิบาลในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มี 6 หลักการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของธรรมาภิบาลที่ UNDP กำหนด ประกอบด้วย การมีส่วนร่วม นิติธรรม ความโปร่งใส การตอบสนอง การมุ่งเน้นฉันทามติ ความเสมอภาค ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความรับผิดชอบ และวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ ในทำนองเดียวกัน UN ESCAP ได้กล่าวถึงองค์ประกอบธรรมาภิบาลว่า ประกอบด้วย การมีส่วนร่วม การปฏิบัติตามกฎหมาย ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความสอดคล้อง ความเสมอภาค การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และความรับผิดชอบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสอดคล้องของหลักการธรรมาภิบาลในบริบทสากล ดังที่ประธาน สุวรรณมงคล (2558) ได้ระบุหลักธรรมาภิบาลที่สังคมโลกและสังคมไทยให้ความสำคัญ ได้แก่ การมีส่วนร่วม, การปฏิบัติตามกฎหมาย, ความโปร่งใส, ความรับผิดชอบ, ความสอดคล้อง, ความเสมอภาค, การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล, และการมีเหตุผล นักวิชาการ

ต่าง ๆ ให้ความสนใจกับหลักธรรมาภิบาลในพระพุทธศาสนา ซึ่งมักถูกมองว่าเป็นหลักการที่สำคัญสำหรับการปกครองและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ในทางพระพุทธศาสนา หลักการปกครองที่ดีประกอบด้วยชุดของหลักธรรม เช่น ทศพิธราชธรรม ราชสังคหวัตถุ และอปริหานิยธรรม นักวิชาการหลายท่านเชื่อว่า หลักธรรมาภิบาลในพระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญในการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ผู้พิพากษาศาลยุติธรรม 10 ราย พนักงานอัยการ 10 ราย ทนายความ 10 ราย ตำรวจ 10 ราย เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ 10 ราย ผู้ที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมทางศาสนา ได้แก่ เจ้าหน้าที่สภาองค์กรส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา 10 ราย เจ้าอาวาส 10 ราย โรงเรียน ได้แก่ ครู 10 ราย และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยม 10 ราย วัยรุ่นหญิง/ชายอายุ 12-20 ปี เพศละ 10 ราย และผู้ใหญ่ชาย/หญิง เพศละ 10 ราย

เครื่องมือใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) 2) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation) 3) แบบสนทนา กลุ่ม (Focus Group Discussion) มีดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล ตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ ที่อยู่ปัจจุบัน เป็นต้น โดยลักษณะคำถามแบบปลายปิด

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานและบริบทของวัดในโครงการวัด บันดาลใจ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาปูชนียสถานและปูชนียวัตถุ สภาพปัญหาด้านแผนผังภูมิทัศน์ การจัดวางเสนาสนะภายในวัด ต้นทุนทางสังคมของวัด และจุดเริ่มต้นหรือปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนา วัดไปสู่ศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ ซึ่งมีประเด็นคำถาม ได้แก่ แรงผลักดัน หรือมีอะไรที่เป็นเหตุปัจจัยให้เข้า ร่วมโครงการวัดบันดาลใจ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Question)

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาพื้นที่วัดให้เป็นศูนย์เรียนรู้สุข ภาวะ ชุมชน โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Question) ซึ่งมีประเด็นคำถาม ได้แก่ กระบวนการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การวางผังแม่บท การจัดกิจกรรม การสื่อสาร การมีส่วนร่วมของชุมชน การปลูกฝังจิตสำนึกในการพัฒนาวัด และปัญหาอุปสรรคของกระบวนการพัฒนา พื้นที่วัดให้เป็นศูนย์เรียนรู้สุขภาวะชุมชน พร้อมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนา พื้นที่วัดให้เป็นศูนย์เรียนรู้สุขภาวะชุมชนในอนาคต โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open - ended Question) ซึ่งมีประเด็นคำถาม ได้แก่ แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การวางผังแม่บท การจัดกิจกรรม การสื่อสาร การมีส่วนร่วมของชุมชน การปลูกฝังจิตสำนึกในการพัฒนาวัด และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

2. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation)

การสังเกตแบบมีส่วนร่วมได้ใช้ประเด็นคำถามจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก นำมาเป็น แนวทางในการเก็บข้อมูลโดยการสังเกตทำที่ น้ำเสียง สีหน้า พฤติกรรม การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้เข้าร่วมกับวัดในโครงการวัดบันดาลใจ กรณีศึกษาแต่ละแห่ง

3. แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

การสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่วัดให้เป็นศูนย์เรียนรู้ สุขภาวะของชุมชน มี 2 ส่วนสำคัญ ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น ชื่อ-สกุล หน่วยงานที่สังกัด เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาพื้นที่วัดให้เป็นศูนย์เรียนรู้สุขภาวะของชุมชน มีประเด็น คำถาม 7 ประเด็น เป็นต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาภาคสนาม โดยสำรวจ สนทนา สังเกต และบันทึกข้อมูลเบื้องต้นเอง นำหนังสือขออนุญาต สัมภาษณ์ สังเกต บันทึกข้อมูล และสนทนากลุ่มในการเก็บ รวบรวมข้อมูลการวิจัย สร้างความสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบปะพูดคุยเพื่อสร้างความคุ้นเคย แจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดนัดหมาย วันเวลาที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ สังเกต บันทึกข้อมูล และสนทนา กลุ่มที่แน่นอน และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและสรุปประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งที่มา เช่น เอกสารทางวิชาการ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์ และการสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่วัดให้เป็นศูนย์เรียนรู้สุขภาวะของชุมชนและสังคมใน 5 ด้านต่าง ๆ โดยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ ตามหลักอุปนัยวิธี ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นการตีความและการแยกแยะข้อมูลที่ได้มาเพื่อเข้าใจและอธิบายแนวโน้มหรือลักษณะที่เกิดขึ้นในพื้นที่วัดได้อย่างละเอียดและเป็นระบบ

ผลการวิจัย

1. การลดปริมาณผู้กระทำผิดในครั้งแรกและกระทำผิดซ้ำ โดยใช้แนวคิดพุทธศาสนาตามหลักพุทธธรรมเพื่อลดคดีอาญาในกระบวนการยุติธรรม สามารถแยกสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ สาเหตุอันเกิดจากปัจจัยภายนอก และสาเหตุอันเกิดจากปัจจัยภายใน ดังนี้

1.1 สาเหตุอันเกิดจากปัจจัยภายนอก คือ ปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกตัวบุคคล ที่มีผลกระทบต่อการกระทำของบุคคลนั้นๆ ได้แก่ 1) สิ่งแวดล้อมทางสังคม การขาดการสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีการกระทำผิดสูง อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนหรือสังคมที่มีค่านิยมที่ไม่เหมาะสม 2) เศรษฐกิจ การขาดโอกาสทางเศรษฐกิจ ความยากจน การขาดแคลนงานที่มีรายได้เพียงพอ 3) การศึกษา การขาดการศึกษาและการฝึกฝนทักษะในการดำรงชีวิต การขาดโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนา

ตนเอง 1.4) กฎหมายและการบังคับใช้ ความอ่อนแอของกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มงวด การขาดการป้องกันและการปฏิบัติที่เป็นธรรม

1.2 สาเหตุอันเกิดจากปัจจัยภายใน คือ ปัจจัยที่เกิดจากภายในตัวบุคคล ที่มีผลกระทบต่อ การกระทำของบุคคลนั้นๆ ได้แก่ 1) จิตใจและอารมณ์ ความขุ่นมัว ความโกรธ ความเกลียด ความอิจฉาริษยา และอารมณ์ที่ไม่มั่นคงอื่น ๆ 2) ความเชื่อและทัศนคติ ความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง ความคิดที่ผิดพลาด การยึดถือ ค่านิยมที่ไม่เหมาะสม 3) ความต้องการและแรงจูงใจ ความต้องการทางวัตถุ ความโลภ การอยากได้สิ่งที่ไม่ควร ได้ 4) การขาดสมาธิและสติ การขาดการฝึกฝนจิตใจ การขาดการพัฒนาสติปัญญาและสมาธิ

การใช้หลักพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหาคriminalกระทำผิดซ้ำ มีรูปแบบตาราง ดังนี้

1.	การพิจารณาและเข้าใจ สาเหตุที่แท้จริงของการ กระทำผิดซ้ำ	* วิเคราะห์ปัจจัยทั้งภายนอกและภายในที่นำไปสู่การกระทำผิดซ้ำ เช่น สภาพแวดล้อม ทางสังคม การขาดการศึกษา การขาดโอกาสในการทำงาน หรือปัญหาครอบครัว
2	การฝึกสมาธิและการพัฒนา สติปัญญา	* ส่งเสริมการฝึกสมาธิ (ภาวนา) เพื่อเพิ่มสติและความรู้ตัว ช่วยลดความเครียด และความ วิตกกังวลที่อาจเป็นสาเหตุของการกระทำผิด * การฝึกอบรมและการให้คำปรึกษาด้านสติปัญญา (ปัญญา) เพื่อช่วยให้บุคคลมีความ เข้าใจและมองเห็นถึงผลกระทบของการกระทำของตน
3	การสร้างสังคมที่เอื้อเพื่อต่อ การทำความดี	* สร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่สนับสนุนและส่งเสริมการทำความดี เช่น การสร้างชุมชนที่มีการช่วยเหลือกัน การสร้างกิจกรรมสาธารณประโยชน์
4	การส่งเสริมการศึกษาและ การพัฒนาทักษะชีวิต	* จัดโปรแกรมการศึกษาและการฝึกอบรมทักษะชีวิต เช่น การฝึกทักษะวิชาชีพ การให้ ความรู้ด้านการเงินและการจัดการตนเอง
5	การสนับสนุนทางเศรษฐกิจ ให้เพียงพอ	* จัดหางานหรือโอกาสในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อให้บุคคลมี รายได้และความมั่นคงทางการเงิน * สนับสนุนโครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้

การแก้ปัญหาที่ใช้หลักธรรม มีรูปแบบตาราง ดังนี้

1	ปัญหาการกระทำผิดซ้ำ	* การวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของการกระทำผิดซ้ำ * การฝึกสมาธิและสติปัญญาเพื่อลดความเครียดและความวิตกกังวล * การส่งเสริมการศึกษาและการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อลดโอกาสในการกระทำผิดซ้ำ
2	ปัญหาความขาดแคลนทาง เศรษฐกิจ	* การสนับสนุนทางเศรษฐกิจให้เพียงพอเพื่อเพิ่มโอกาสในการมีงานทำและรายได้ ที่มั่นคง * การสร้างสังคมที่เอื้อเพื่อต่อการทำความดีและการช่วยเหลือกัน
3	ปัญหาขาดโอกาสทาง การศึกษา	* การส่งเสริมการศึกษาและการพัฒนาทักษะชีวิต * การจัดโปรแกรมการศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ
4	ปัญหาความขัดแย้งใน สังคมและครอบครัว	* การสร้างสังคมที่เอื้อเพื่อต่อการทำความดีและการช่วยเหลือกัน * การฝึกสมาธิและสติปัญญาเพื่อเพิ่มความเข้าใจและการปรองดองในสังคม และครอบครัว

การนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ต้องการการบูรณาการและการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพในระยะยาว

2. ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ของกระบวนการยุติธรรมสู่การปรับใช้แนวคิดองค์กรพุทธศาสนาตามหลักพุทธธรรมเพื่อช่วยลดปัญหาอาชญากรรมและลดจำนวนผู้ต้องขัง พบว่า มีความคิดเห็นที่หลากหลายและเป็นประโยชน์ ดังนี้

2.1 ระดับต้นน้ำ ความคิดเห็นของตำรวจและนักสังคมสงเคราะห์ การอบรมคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักพุทธธรรม เช่น การจัดกิจกรรมสอนสมาธิและศีลธรรมในชุมชนและโรงเรียน สามารถช่วยป้องกันไม่ให้เกิดคดีอาชญากรรมได้ตั้งแต่ต้น การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการปฏิบัติธรรมในชุมชนช่วยลดแรงกดดันและสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ที่นำไปสู่อาชญากรรม การปรับใช้ การจัดการอบรมและกิจกรรมในชุมชนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม การฝึกสมาธิในโรงเรียน การสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความรักในกลุ่มบุคคล

2.2 ระดับกลางน้ำ ความคิดเห็นของอัยการ ผู้พิพากษา และทนายความ การนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการตัดสินคดี เช่น การใช้ความเมตตาและความยุติธรรมในการพิจารณาคดี การเลือกใช้มาตรการฟื้นฟูและการสอนคุณธรรมแทนการลงโทษที่รุนแรง ช่วยลดโอกาสในการกระทำผิดซ้ำ การปรับใช้ การจัดการอบรมหลักพุทธธรรมสำหรับผู้พิพากษาและอัยการ การนำระบบการฟื้นฟูที่เน้นการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมมาใช้ในการตัดสินคดี การส่งเสริมให้ทนายความให้คำปรึกษาที่เน้นการแก้ไขปัญหาทางจิตใจและจริยธรรมแก่ผู้ต้องหา

2.3 ระดับปลายน้ำ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เรือนจำและนักจิตวิทยา การฝึกสมาธิและการอบรมคุณธรรมในเรือนจำช่วยเปลี่ยนแปลงจิตใจและทัศนคติของผู้ต้องขัง การสร้างโอกาสในการกลับสู่สังคม โดยให้การสนับสนุนทั้งด้านจิตใจและเศรษฐกิจ ช่วยลดการกระทำผิดซ้ำ

การปรับใช้ การจัดโปรแกรมฝึกสมาธิและการปฏิบัติธรรมในเรือนจำ การสร้างโครงการฟื้นฟูผู้พ้นโทษโดยใช้หลักธรรมในการเสริมสร้างทักษะชีวิตและการดำรงชีวิตอย่างมีศีลธรรม การให้การสนับสนุนทั้งด้านจิตใจและเศรษฐกิจแก่ผู้พ้นโทษเพื่อให้พวกเขามีโอกาสกลับสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ

การอภิปรายผล

1. การนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการลดปริมาณผู้กระทำผิดในครั้งแรกและการกระทำผิดซ้ำในกระบวนการยุติธรรม มีผลอย่างชัดเจนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว การใช้หลักสุจิต 3 ซึ่งประกอบด้วย สุตมยปัญญา จินตามยปัญญา และภาวนามยปัญญา สามารถนำมาปรับใช้เพื่อให้บุคคลได้รับความรู้ พิจารณา และวิเคราะห์แนวคิดต่าง ๆ และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในทุกระดับของกระบวนการยุติธรรม จะเป็นปัจจัยสำคัญในการลดการกระทำผิดในครั้งแรกและการกระทำผิดซ้ำอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับผลวิจัยของ พระอธิการสุพิศ ทรงจิตร และคณะ (2562) ได้ศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการบำบัดและลดปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนติดยาเสพติด พบว่า การกระทำผิดซ้ำของเยาวชนติดยาเสพติด

ติดมีทั้งปัจจัยและสาเหตุหลายประการ เช่น อิทธิพลจากเพื่อน, ปัญหาครอบครัว, ปัญหาส่วนตัว, ช่วงเวลาที่เกิดภาวะเครียด, ค่านิยมที่ผิดเกี่ยวกับการใช้สารเสพติด และสื่อต่าง ๆ ในการบำบัดนี้มีการนำหลักพุทธธรรม เช่น อบายมุข 6 หลักทศ 6 หลักคัมภีร์ในมงคล 38 ประการ, เบญจศีลเบญจธรรม, อริยสัจ 4 และฆราวาส 4 เข้ามาเป็นเครื่องเตือนใจในการดำเนินชีวิต และเพื่อป้องกันการกลับมากระทำผิดซ้ำของเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การปรับใช้แนวคิดองค์กรพุทธศาสนาตามหลักพุทธธรรมในทุกระดับของกระบวนการยุติธรรมมีผลอย่างชัดเจนในการลดปัญหาอาชญากรรมและจำนวนผู้ต้องขัง ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการฝึกสมาธิ การอบรมคุณธรรม และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติธรรมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างยั่งยืน การดำเนินการตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมถึงการสนับสนุนจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดการอบรมและกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมในชุมชน โรงเรียน เรือนจำ และองค์กรต่าง ๆ จะช่วยสร้างสังคมที่มีความมั่นคงและปลอดภัยมากขึ้น ลดปัญหาอาชญากรรมและการกระทำผิดซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลวิจัยของพระมหาศิวกร ปญญาวิโร (2563) พบว่า ปัญหาอาชญากรรมมีกำเนิดมาจากการขาดคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคล ขาดการควบคุมตนเอง และขาดความเข้าใจถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น ในการแก้ไขปัญหานี้ จึงต้องใช้วิธีการพุทธศาสนา โดยการปลูกฝังหลักศีล 5 เพื่อให้คนในสังคมเห็นถึงความเท่าเทียมกัน ไม่ทำร้ายกัน มีความเกรงใจและเกรงกลัวต่อบาป สามารถควบคุมอารมณ์ ควบคุมความโกรธ ความโลภ และความลุ่มหลงได้ เมื่อปฏิบัติตามหลักศีลนี้ได้อย่างสม่ำเสมอ ปัญหาอาชญากรรมจะลดลงได้ โดยมีการร่วมมือจากทุกฝ่าย เน้นให้ทุกคนมีจิตสำนึกและมีสติสัมปชัญญะ ซึ่งจะช่วยสร้างความสงบเรียบร้อยและความเป็นปึกแผ่นของสังคมตามแนวพุทธศาสนาอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มจำนวนและความหลากหลายของกลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและหลากหลายมากขึ้น เช่น การรวมผู้ต้องขังจากเรือนจำต่าง ๆ การรวมชุมชนที่มีอัตราอาชญากรรมต่างกัน และการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ ทั้งในเมืองและชนบท
2. ควรทำการติดตามและประเมินผลการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมในระยะยาว เพื่อดูผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระยะยาว เช่น การลดจำนวนผู้กระทำผิดซ้ำ และการฟื้นฟูผู้ต้องขังหลังพ้นโทษ
3. ควรเปรียบเทียบการนำหลักพุทธธรรมมาใช้กับแนวคิดหรือแนวปฏิบัติอื่น ๆ ในการลดปัญหาอาชญากรรมและจำนวนผู้ต้องขัง เพื่อหาจุดเด่นและข้อดีของการใช้หลักพุทธธรรม รวมถึงการหาข้อเสียเปรียบและปัญหาที่เกิดขึ้น
4. ควรศึกษาและนำเสนอวิธีการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ และบริบทที่แตกต่างกัน เช่น การใช้ในเรือนจำขนาดเล็กและใหญ่ การใช้ในชุมชนเมืองและชนบท การใช้ในโรงเรียนและองค์กรต่าง ๆ

5. ควรเสนอแนวทางในการสนับสนุนจากภาครัฐและชุมชนในการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ เช่น การจัดตั้งโครงการร่วมระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ การขอรับงบประมาณสนับสนุน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายและครบถ้วน การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณสามารถช่วยให้เห็นภาพรวมและแนวโน้มที่ชัดเจน ส่วนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและการเข้าใจบริบทที่ซับซ้อน

2. ควรศึกษาปัจจัยเฉพาะเจาะจงที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำและการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม และปัจจัยทางจิตวิทยา เพื่อให้สามารถออกแบบแนวทางการแก้ไขปัญหที่เหมาะสมกับบริบทเฉพาะ

3. ควรศึกษาผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจของการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในกระบวนการยุติธรรม เช่น การลดค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้ต้องขัง การเพิ่มคุณภาพชีวิตของชุมชน และการลดภาระงานของเจ้าหน้าที่

4. ควรพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลของการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตพฤติกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและแม่นยำ

5. ควรศึกษาการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมในประเทศอื่น ๆ ที่มีบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบและนำเสนอแนวทางที่ดีที่สุดในการนำไปใช้ในประเทศไทย

6. ควรมีการเผยแพร่ผลการวิจัยอย่างกว้างขวาง ทั้งในรูปแบบของงานวิชาการและการนำเสนอในสื่อสาธารณะ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปได้ทราบและนำไปประยุกต์ใช้ในการลดปัญหาอาชญากรรมและจำนวนผู้ต้องขังในสังคม

เอกสารอ้างอิง

ปธาน สุวรรณมงคล. (2558). *การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล*. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2560). *พระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระอธิการสุพิศ ทรงจิตร, สุทัศน์ ประทุมแก้ว, และพระกัญจน์ แสงรุ่ง. (2562). การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการบำบัดและลดปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนติดยาเสพติด : กรณีศึกษา วัดโนนสูงวนาราม ตำบลโนนสูง อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์*, 4(2), 47.

พระมหาศิวกร ปญญาวิโร. (2563). พุทธวิธีแก้ปัญหอาชญากรรม. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ*. 7(1), 113.

พินิจ ลาภธนานนท์. (2562). *อดีต ปัจจุบัน และอนาคต งานสาธารณสงเคราะห์วิถีพุทธ ของคณะสงฆ์ไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: นิติธรรม.

- รัชยา รัชมิจิตต์. (2555). *ธรรมาภิบาลการบริหารงานขั้นต่ำและเดือนกรกฎาคม*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชช์ จีระแพทย์. (2553). สังคมต้องให้คนดีมีโอกาสทำงาน. *วารสารผู้ตรวจการแผ่นดิน*, 3(2), 35.
- สำนักข่าวสร้างสุข. (2565). *ยกระดับพระสงฆ์ สู่นักสาธารณสุขสงเคราะห์ต้นแบบฯ*. ค้นเมื่อ 22 เมษายน 2567, จาก <https://www.thaihealth.or.th/?p=312411>
- สมชัย นันทาภิรัตน์. (2565). องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ. *วารสาร มจร.บาฬีศึกษาพุทธโฆสปริทรรศน์*, 8(1), 114
- สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน. (2566). *โครงการขับเคลื่อนการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญาด้วยพลังของประชาชน*. ค้นเมื่อ 22 เมษายน 2567, จาก <https://www.fidh.org/en/>
- Fayol, Henri. (1949). *General and Industrial Management*. London: Sir Isaac Pitman & Sons.
- Gulick, L., & Urwick, L. (Eds.). (1937). *Papers on the science of administration*. New York: Institute of Public Administration, Columbia University.
- Schermerhorn. (1999). *การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management: HRM) หัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนองค์กรยุคปัจจุบัน*. ค้นเมื่อ 12 เมษายน 2567, จาก <https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/th-whatishrm-190117/>
- Sheldrake, J. (1996). *Management theory: From Taylorism to Japanization*. London: International Thomson Business Press.
- United Nations Development Programme: UNDP. (1997). *Governance for Sustainable Human Development*. New York: UNDP.
- World Prison Brief. (2023). *ข้อมูลโดยสรุปเรือนจำโลก*. ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2567, จาก <https://www.prisonstudies.org/>

